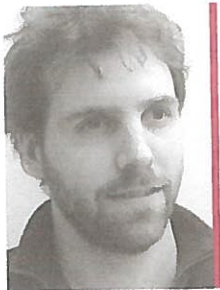

MOZARTEFFEKTEN

Af seminarieadjunkt Mikkel Snorre Boysen

I foråret havde DR2 temalørdag om emnet »Mozarteffekten«. Her blev der bl.a. sat fokus på en række undersøgelser, der peger på, at Mozarts musik har en enestående virkning på voksne og børns fysik, psyke og intelligens. Programmet gav dog ikke et klart billede af, hvad begrebet »Mozarteffekten« egentlig dækker, og hvorfra begrebet stammer. Ligeledes blev der ikke taget kritisk stilling til diverse resultater inden for forskningsområdet.

Hvad er Mozarteffekten?

De fleste kender Mozart. Ikke lige personligt og heller ikke nødvendigvis hans musik, men de fleste kender ham nu alligevel. Hans navn sættes i forbindelse med kvalitet, holdbarhed og eviggyldighed. Derfor sælger Mozartbilletter. Ligesom CocaCola, Carlsberg og Georg Jensen. Og når »Mozart« sælger, gør »Mozarteffekten« det også.

Begrebet er primært blevet udbredt via Don Campbells to bestsellere *Mozarteffekten* og *Mozarteffekten for Børn*, som paradoksalt nok mest omhandler musikterapi generelt. Derfor omfatter begrebet »Mozarteffekten« i dag to betydninger. I den snævre betydning forstås Mozarteffekten som den enestående effekt som alene Mozarts musik har på mennesker. I den brede betydning forstås Mozarteffekten som den effekt, musik i al almindelighed kan fremkalde hos mennesket. Dvs. begrebet bliver i praksis sammenfaldende med musikterapi. At begrebet overhovedet benyttes i denne brede betydning hænger som antydning sammen med, at »Mozarteffekt« sælger bedre end »musikterapi«. I det følgende vil jeg primært koncentrere mig om den snævre betydning af begrebet.

Centrale skikkelser indenfor forskning i Mozarteffekten

Den mest betydningsfulde figur i denne sammenhæng er - udover Mozart - uden tvivl Alfred Tomatis (1920-2001). Tomatis var oprindelig læge og specialist i hørelidelser. I løbet af sin karriere så han en tæt forbindelse mellem hørelidelser og psykiske problemer. En af hans epokegørende opdagelser var netop, at Mozarts musik har en unik positiv indvirkning på menneskets fysiske og psykiske tilstand. Tomatis skriver i bogen *Pourquoi Mozart?* »Som undtagelsen blandt undtagelser har Mozart en frigørende, helbredende, endog healende kraft«. Tomatis' resultater er ikke videnskabeligt dokumenteret, men hans behandlingsmetoder er spredt over hele verden via 150 Tomatiscentre i 15 forskellige lande.

Langt de færreste musikterapeutiske metoder er videnskabeligt dokumenteret. Der er rent faktisk kun to videnskabeligt anerkendte undersøgelser, som peger på at Mozarts musik indeholder særlige terapeutiske muligheder.

Den ene er led i en doktorafhandling af Anne Savan. Savan dokumenterer i sine undersøgelser, at Mozarts musik kan nedsætte børns puls og blodtryk. Dette benytter hun specifikt i sit arbejde med adfærdsvanskelige børn. Savan afprøver i sin undersøgelse bl.a. også Haydn og Beethoven, men alene Mozart viser sig at have en afgørende beroligende effekt.

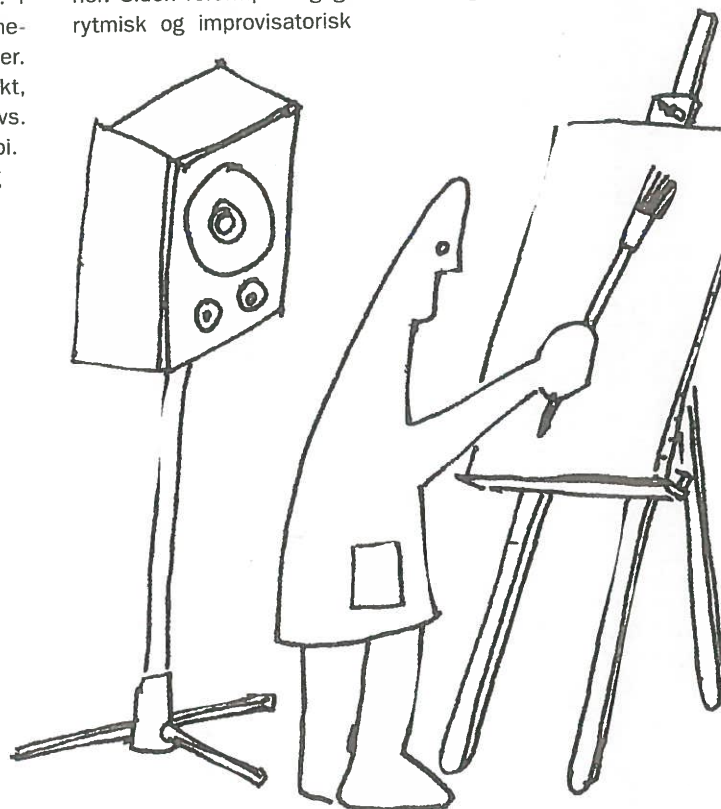
Den anden undersøgelse er udført på Californiens Universitet, hvor en gruppe forskere har påvist, at Mozarts musik har en midlertidig positiv indflydelse på menneskers rumlige intelligens.

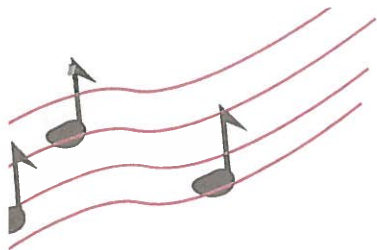
Hvad kan vi bruge det til?

Mozarteffekten er langt fra en afklaret størrelse. Efter min mening er det usandsynligt, at Mozarts musik i den grad skulle indeholde unikke muligheder. Verden er fyldt med genier og vidunderlig musik - både fra vores samtid og fortid. Jeg mener dog alligevel, at vi kan udnytte Mozarteffekten.

For det første kan vi bruge det som et springbræt til at undersøge, hvorledes forskellige typer af musik påvirker mennesket. Her taler jeg ikke om stort anlagte videnskabelige undersøgelser men blot om en daglig reflekteret brug af musik. Prøv at spille noget musik - f.eks. Mozart - og observer, hvorledes musikken påvirker os.

For det andet kan vi bruge et fokus på Mozarteffekten til at arbejde mere med klassisk musik i de danske institutioner. Siden reformpædagogerne fastslog at rytmisk og improvisatorisk

musik var supergodt for børn, har det ligget stille med den klassiske musik. Jeg mener ikke, at klassisk musik er bedre end den rytmiske musik. Jeg mener blot, at klassisk musik har noget andet at tilbyde og på den måde kan supplere den rytmiske musik. I øvrigt er klassisk musik en væsentlig del af den europæiske kulturarv og på denne måde vigtig for børns kulturelle og historiske bevidsthed. Og sidst men ikke mindst – hvad hvis nu Mozarts musik virkelig besidder guddommelige og healende egenskaber? Så er der vel ikke noget i vejen for at synge, spille og lytte til noget mere Mozart!

Mozarteffekten på Slagelse Seminariet

Som oplæg til de studerendes kulturprojekter afholdt undertegnede i foråret 2003 et kursus om Mozarteffekten. Dette resulterede i en række interessante projekter, hvor der på forskellige måder blev arbejdet med Mozarts musik. Jeg vil her tillade mig at fremhæve sådanne to projekter.

Det ene projekt kan bedst sammenlignes med Anne Savans forsøg. De studerende benyttede musikken til at skabe ro, fordybelse og koncentration hos en meget energisk børnegruppe. Afspilningen af Mozart var oprindeligt tænkt som et led i et langt større projekt, men pga. et forbavsende positivt resultat overtog Mozarteffekten efterhånden projektets fokus. I det andet forsøg

blev Mozarts musik anvendt i en mere traditionel musikterapeutisk sammenhæng, hvor musikken blev benyttet til at påvirke og stimulere fantasi i forbindelse med fantasirejser og kunstmaling. I begge forsøg fremstod musikkens betydning yderst konkret og overbevisende.

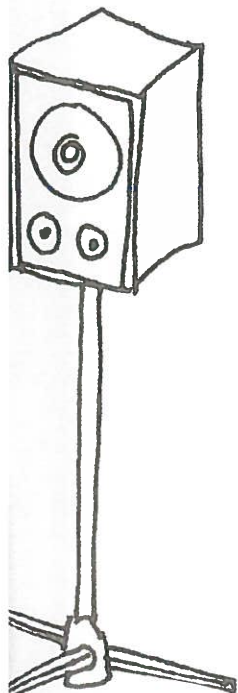
Egentlig ved vi jo godt alle sammen, hvor meget musik betyder for stemninger og følelser. Derfor bør vi efter min mening bruge debatten om Mozarteffekten til i højere grad at overveje og gennemtænke vores brug af musik i det daglige.

Mozart effekten : musikkens kraft kan heale kroppen, styrke sindet og åbne for den skabende ånd / Don Campbell - Aschehoug, 1998 - 223 sider - kr. 269

Mozart effekten for børn : styrk barnets sind, krop og kreativitet med musik / Don Campbell - Aschehoug, 2002 - 232 sider - kr. 269

Læs mere om DR2 temaaften den 2. februar 2003 om »Musikkens kraft« på www.dr.dk/tema/8-2-03.htm

Illustration: Hall Timann

Sladderspalten

Dimission

95 nye pædagoger fra 00ABC og 00V dimitterede sommer 2003. Den 26. juni dimitterede 28 studerende fra afdeling Nord i Holbæk. Dagen efter den 27. juni var det så afdeling Syd i Slagelse, hvor 67 dimittender sprang ud som pædagoger. Tillykke!

Efteruddannelse

Anne-Maria Petersen overtog pr. 1. august 2003 funktionen som Slagelse Seminariets efteruddannelseskoordinator efter Mary Stisen.

Rund fødselsdag

Slagelse Seminariets bestyrelsesformand Margit Hansen fyldte 60 år den 10. juli 2003.

Pension

Seminarielærer Kirsten Scheel Nielsen har valgt at gå på pension pr. 1. oktober 2003.

Farvel til afdelingsleder

Hanne Ginger-Mortensen stopper som afdelingsleder i afdeling Nord pr. 31. august 2003. Hanne Ginger-Mortensen overtager funktionen som Slagelse Seminariets udviklingskoordinator efter Kirsten Scheel Nielsen.

Nyt center

Seminarielærer Jesper Froda er udpeget som leder af Videncenter for Kulturpædagogik under CVU Sjælland.

Ny bibliotekar

Slagelse Seminariet har i august 2003 slået en bibliotekarstilling op, da bibliotekar Marlene Andersen har fået nyt arbejde pr. 1. august.

PR-video

Slagelse Seminariet har fået produceret en ny PR-video for pædagoguddannelsen i Slagelse og Holbæk. Videoen varer ca. 8 minutter og præsenterer grunduddannelsen og livet på seminariet.